

Szentes Város Alpolgármestere
6600 Szentes, Kossuth tér 6.
Témafelelős: Virág Olga
Iktatószám: 2361-4/2010

Tárgy: Szentes Város Önkormányzata Civil
Stratégiájának felülvizsgálata

Szentes Város Önkormányzat
Képviselő-testülete

Szentes

Tisztelt Képviselő-testület!

Szentes Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) 2005-ben a 7/2005./I.28./KT határozatával döntött a város Civil Stratégiájáról. Ennek szellemében fejleszti kapcsolatait a városban működő nonprofit szervezetekkel a lakossági szolgáltatások színvonalának emelése, a részvételi demokrácia fokozatos kiegészítése, a lakosság közérzetének javítása érdekében. Az ebben foglaltaknak megfelelően a Képviselő-testület két évente át kell tekinteni az erre a területre kijelölt célok teljesülését, így jelen előterjesztés a civil szféra jelen helyének és szerepének meghatározása mellett a 2008-2010 évben végrehajtott feladatokat tárgyalja, valamint kitekintést ad a fejlesztés lehetőségeire.

1. Bevezetés

1.1. A civil szektor jelentősége:

- **társadalmi:** a társadalmi-kulturális élet fontos alkotó eleme önszerveződő kisközösségei által;
- **politikai:** fontos szerepet tölt be azáltal, hogy erősíti az állampolgári tudatot és részvételt, elősegítve a demokrácia fejlődését;
- **gazdasági:** tárgyi, anyagi eszközök felett rendelkezik; jelentős emberi erőforrásokat mozgósít az alkalmazottak és önkéntesek révén és mindkét területen jelentős forrásokat hívhat le hazai és uniós alapokból.

1.2. A civil szervezetek erősségei:

Olyan feladatokat végeznek, melyeket az intézmények nem vagy csak részben látnak el, azaz bővítik, gazdagítják, választhatóvá teszik az egyes szolgáltatásokat. Számos olyan speciális programot, szolgáltatást kínálnak több ezer ember számára, amelyek az egyéb ellátások tevékenységi köréből hiányoznak. Olyan társadalmi csoportokat látnak el, amelyek az intézmények számára nem, vagy csak nehezen érhetőek el. Rugalmasságuk révén gyorsabban reagálnak a társadalmi kihívásokra. Olyan társadalmi erőforrásokat mozgósítanak, amelyekre az állami ellátások nem képesek (kreativitás, kezdeményezőkézség, önkéntes munka, karitatív tevékenységek, stb.), és a tagjaik által térítésmentesen végzett munka értékén túl komoly anyagi források mozgósításával járulnak hozzá a helyi ellátások bővítéséhez. Munkájuk a társadalmi részvételt, közösségi felelősségvállalást erősíti. Munkahelyeket teremthetnek: mind szervezeten belül, mind programjaik segítségével.

A 2005-ben elfogadott Civil Stratégia 2. és 3. pontjában megfogalmazottak napjainkra még markánsabbá váltak és árnyalataiban módosultak. A civil szektor megerősödött, fontos tényezővé, egyenrangú partnerré vált a gazdasági és állami szektor mellett. Ez országosan és helyi szinten egyaránt elmondható.

A szervezetek felismerték azt, hogy a passzív, kis összegű támogatások befogadásán túl aktív forrásteremtő képességgel rendelkeznek és ezt az Nemzeti Civil Alap és más hazai és uniós pályázati alapok egyaránt lehetővé teszik számukra. Az autonómia és a partnerség fogalmának elsajátítása és alkalmazása mára napi gyakorlattá vált: ezzel együtt jár az érdekérvényesítés kibontakozása is. *A tárgyalt időszakban ezek az értékek képezték a cselekvés gerincét az Önkormányzat Stratégiájában szereplő célok közül.*

2. Fórumok és Kerekasztalok

A civil szervezetek a városban alulról jövő kezdeményezéssel alakítanak ki olyan kapcsolatokat egymással, hogy együtt tudják képviselni a civil szektort, és egységes álláspontjukat megfogalmazzák az önkormányzat felé. Hosszú évek óta dolgozik Szentesen a Városi Civil Fórum, melynek javaslatai, közös döntései sok helyi hagyományt indítottak már el. Ezt példázza a hosszú ideje működő Közművelődési Tanács és a Szociálpolitikai Kerekasztal rendszeres munkája is.

A Civil Ifjúságsegítő Kerekasztal, melyet 2007-ben alapítottak a város ifjúságával dolgozó civil szervezetek, pályázataiban is felvállalva gyűjtötte össze javaslatait az Önkormányzat Ifjúsági Konceptiójához és Cselekvési Tervéhez. Több ifjúsági témájú intézményi pályázatban szerepel partnerként: bizonyítékot adva ezzel az önkormányzati és civil szektor együttműködésének egymást erősítő lehetőségére.

Újabb tematikus hálózat a több civil szervezet összefogásával a turisztika fejlesztésének támogatására létrejött SZEVENSZER (Szentesi Vendégszeretet Egyesület). Megalakulása óta számtalan újszerű kezdeményezést valósított meg, növelve ezzel a város turisztikai potenciálját és az itt lakók helyismeretét, lokálpatriotizmusát.

Az Önkormányzat továbbra is nagy hangsúlyt fektet az említett fórumok munkájának megismerésére, támogatására, javaslataik beépítésére.

2.1. A civil szervezetek bevonása a döntések előkészítésébe

A Városi Civil Tanácsnak (továbbiakban: VCT) a Polgármesteri Hivatal koordinációjával történt megalakulása elsők között állt az országban. Mint érdekképviselői szerv vesz részt az önkormányzat döntéshozó munkájában javaslattevő, véleményező szerepben. Mint Tanács, működése akadozó. A megváltozott körülmények indokolták tennék egy olyan civil mozgalom megindulását, amely a VCT szervezetének és tevékenységének átgondolását, az azóta létrejött fórumokkal, tanácsokkal, kerekasztalokkal való összehangolását tűzné ki célul. Ennek generálása és saját eszközeivel történő segítése az Önkormányzat kiemelt célja és feladata lehet.

3. Egyéb stratégiai célok teljesülése és a továbblépés lehetőségei

Az Önkormányzat éves költségvetésében jelentős összeget különít el a különböző profilú nonprofit szervezetek anyagi támogatására. Rendelkezésükre áll - mint szolgáltató önkormányzat - minden téren. Az információval való ellátottság, és az önkormányzattal való együttműködés megkönnyítése, koordináció, szervezés érdekében 2007-től a Művelődési Iroda tevékenységi körébe utalta a civil feladatokat, tevékenyen segítendő a két szféra közeledését, együttműködését, közös gondolkodását. A Művelődési Iroda így nem csak az önkormányzati-civil párbeszédben működik közre, hanem a civil szervezetek egymás közötti partnerségének kiépülésében is, ami nagyon fontos a közös célok megvalósulását lehetővé tevő pályázati források kiaknázásában.

3.1. Konkrét folyamatos tevékenységek:

- Képzések szervezése a civileket érintő információk széles körű megismertetésére többek között a Városi Civil Nap keretében, de azon kívül is;
- Helyi médiában hasonló tartalmú hírek megjelentetése;
- Szakmai tanácsadás;
- Intézményesülés, alapítás és működtetés támogatás szakmai segítségnyújtással;
- Pályázatfigyelés és elektronikus hírtovábbítás folyamatosan;
- Önkormányzati és intézményi pályázatokban való részvétel koordinációja;
- Adatbázis frissítése;
- Együttműködés civil szervezetekkel városi rendezvények megvalósításában, egyben bemutatkozási lehetőség megteremtése a szervezetek részére, valamint bel- és külföldi bemutatkozási lehetőségek elősegítése (PR-tevékenység).

3.2. Konkrét egyedi tevékenységek

a) Az elmúlt években a civil szervezetekkel való együttműködés keretei folyamatosan bővültek. Rendszeres, napi kapcsolattartás alakult ki 30-50 egyesülettel, alapítvánnyal mind a napi munkában, mind a közös alkalmak, rendezvények, mind a forrásteremtés területén. A Művelődési Iroda számos civil pályázat elkészítésében működött közre, ezek közül jelentős számú nyertes projekt is született. Az önkormányzat továbbra is folyamatosan keresi azokat a kapcsolódási pontokat, amelyekkel még szorosabbra vonható egymás kölcsönös támogatása mind a napi munkában, mind a közös alkalmak, rendezvények, mind a forrásteremtés területén.

Nagyon fontos terület a civil hálózatosodás elősegítése, mivel összefogásban több és nagyobb teljesítményre képesek a civil szervezetek minden fent említett területen. Ennek jó példája volt a Mosolygós Hálózat létrejötte, amely – bár eredeti formájában csak a projektidőszakban működött – sok további együttműködést eredményezett a tagok között a későbbiekben is. További cél a civil és vállalkozói szektor közötti hidak kiépítése, amelynek jó gyakorlatait továbbfejlesztve továbbra is alkalmazzuk (pl. Legrand Zrt. összefogása az önkormányzattal és a St. Jupát SE-vel az Autómentes Napon, hagyományteremtő módon idén is folytatódik).

b) A sportegyesületek támogatása jelentős szempont az Önkormányzat részéről. Fontos lenne azonban, hogy az egyesületek – kiterjesztve tevékenységüket közösségi „civil” irányba, amelyre már jó példa is mutatkozik – saját maguk is képesek legyenek forrást teremteni működésükre a fentebb említett pályázati konstrukciók segítségével. Több alkalommal történt kísérlet arra, hogy – külön, hangsúlyosan megszólítva a sportegyesületeket – bevonjuk őket a folyamatba. Ha egyelőre jelentős sikert nem is könyvelhetünk el ezen a téren, a sportegyesületek nyitottnak bizonyultak a kezdeményezésre. Hosszú folyamat elején állnak, amely saját felvállalt tevékenységük mellett egyéb erőfeszítéseket kíván tőlük. Az ehhez szükséges emberi és anyagi erőforrás kiépítése számukra az első feladat.

c) A Városi Civil Nap tavaly 3 naposra és megyei hatókörűre bővült NCA pályázati forrás felhasználásával, és nyertes pályázat segítségével idén ismét több napos volt a rendezvény. Ebben a témában nagy lehetőségek rejlenek: egyre bővül azoknak a forrásoknak a száma, amelyet nonprofit szervezetek hívhatnak le. Ebben minden eszközzel támogatnunk kell őket egyrészt azért, mert fontos feladatokat vállalnak magukra, amelyekre esetenként az önkormányzat nem tud saját hatáskörében megfelelő hangsúlyt fektetni, másrészt azért, mert az önkormányzat anyagi lehetőségeinek beszűkülésével ezek a források kiegészíthetik vagy kiválthatják az önkormányzat egyes ráfordításait. Érdemes megfontolni azt, hogy pénzügyileg hogyan tudunk hozzájárulni a sikeres pályázásukhoz: az önerő biztosításában, a felmerülő likviditási problémáikban milyen módon tudja támogatni az Önkormányzat nonprofit szférát.

d) Irodánk koordinálta a belváros-rehabilitációs tervek civil társadalmosításának folyamatát és folyamatosan közreműködik abban, hogy a lakosság körében a dokumentumok aktualitásai naprakészen megjelenjenek.

A fent említett tevékenységek mind a legfontosabb törekvést: az összefogás és partnerség mindennapos gyakorlattá válását segítették elő. Az Önkormányzat megjelenése ebben: a szektorok közötti hálózatok kialakulását elősegíti, és fontos mozgatórugó, mint szervező erő a folyamatban. Természetesen a döntő lépéseket maguknak a szervezeteknek kell megtenniük és fontos az is, hogy idővel ők váljanak a folyamatok generálóivá is.

e) Szentes Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a DAOP-4.1.3./C Közösségi intézmények/terek fejlesztése c. pályázati kiírásra. Célja az, hogy Civil Közösségi Házat (továbbiakban: CKH) alakítson ki széles körű civil összefogással a Kiss B. u. 3. sz. alatti funkcióját veszített épület felújításával, átalakításával. Az épület 2009-ben a Művelődési Központ kezelésébe került, ez az intézmény lesz a továbbiakban a CKH üzemeltetője. A civil szervezetek körében végzett kutatás alapján nagy igény mutatkozik ilyen jellegű létesítmény kialakítására, mely amellet, hogy sokak számára iroda-, és tárgyalóhelyiséget biztosít, információs pontként is szolgál és közösségfejlesztési tevékenységet is végez. A pályázat jelenleg elbírálás alatt áll. Amennyiben a pályázat nem kerül támogatásra, meg kell fontolni és pozitív döntés esetén konkrét költségvetés kidolgozása után az Önkormányzat 2011. évi költségvetésébe célszerű beépíteni azt az anyagköltséget, amely az épület rendeltetésszerű használatához szükséges felújítási munkák elvégzéséhez nélkülözhetetlen.

4. Összegzés

Összességében megállapítható, hogy Szentes Város Önkormányzatának Civil Stratégiája mind tartalmában, mind elképzeléseiben jól szolgálta az Önkormányzat civil kapcsolatainak kiépülését, szélesedését. Célkitűzései közül a fent felsoroltak részben már megvalósultak, és eredményeik hosszú távra szóló eredményeket hoztak, amelyek a benne foglalt további célok megvalósulását megalapozták.

Az eddigi tevékenységek szintentartása és korszerű továbbfejlesztése mellett a továbblépést az önkormányzatok és civil szervezetek közötti további anyagi jellegű (értsd: pályázati önerő- és likviditás-segítés) együttműködés jelentheti, amely forrásteremtő képességüket növeli. Ehhez a feltételrendszer kidolgozása az Önkormányzat anyagi lehetőségeinek függvényében a későbbiekben önálló előterjesztés formájában kerülhet a Képviselő-testület elé.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és fogadja el.

...../2010. (IX.10.) Kt.

Tárgy: Szentes Város Önkormányzata Civil Stratégiájának felülvizsgálata

Határozati javaslat

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a tárgyban foglalt előterjesztést, és az alábbiak szerint dönt:

1. A Képviselő-testület tisztelettel felkéri a Városi Civil Tanácsot, hogy szervezetének, működésének és operatív tevékenységének korszerűsítése tekintetében tegyen javaslatot. A Képviselő-testület határidő szerinti soros ülésén szívesen meghallgatná,

véleményezné és javaslatokat tenne az együttműködés további lehetőségeire, az eddigi jó gyakorlatok megtartása és kiszélesítése érdekében.

Felelős: Városi Civil Tanács elnöke

Határidő: 2011. május 30.

2. Szentes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete célkitűzésének és tevékenységének megismerése után, lehetőségeinek megfelelő szakmai segítséget nyújt minden alulról szerveződő, civil szakmai –ágazati – fórumnak és kerekasztalnak, amely a civil hálózatosodást, együttműködést, a város civil életének dinamizmusát segíti elő a helyi civil társadalom tagjainak hasznára.

Felelős: civil referens

Határidő: folyamatos

3. A Képviselő-testület felkéri a szakmai irodák munkatársait, hogy vizsgálják meg a civil forrásteremtés eszközrendszere önkormányzati támogatásának lehetőségeit. Amennyiben erre törvényes mód és anyagi lehetőség kínálkozik, készüljön külön előterjesztés, amely részleteiben tartalmazza ennek lehetséges kereteit.

Felelős: Művelődési Iroda és Számviteli és Tervezési Iroda

Határidő: 2011. október 30.

A határozatról értesítést kap:

1. Szentes város Polgármestere
2. Szentes város Alpolgármestere
3. a Polgármesteri Hivatal Művelődési Irodája
4. a Polgármesteri Hivatal Számviteli és Tervezési Irodája
5. A Városi Civil Tanács elnöke

Szentes, 2010. augusztus 25.

Szűcs Lajos
alpolgármester